

актуальність для України. *Воєнно-історичний вісник*. 2020. № 4(38). С. 295-303.

3. Кубаєнко А.В., Крижановська О.В. Міжнародно-правові аспекти протидії транснаціональній організованій злочинності на морі. *Морська безпека Балто-Чорноморського регіону: виклики та загрози*: матер. Міжнар. наук.-практ. конф. 23 грудня 2021 року Одеса, Гельветика. С. 94-98.

DOI <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-527-3-17>

SUBJECTS OF MARITIME SECURITY OF UKRAINE

СУБ'ЄКТИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ МОРСЬКОЇ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ

Tkachenko Albina Oleksandrivna

*lecturer, department of law,
Dnipro Humanitarian University
Dnipro, Ukraine*

Ткаченко Альбіна Олександрівна

*викладач кафедри права
Дніпровський гуманітарний університет
м. Дніпро, Україна*

Tkachenko Pavlo Igorovych

*postgraduate student of the department
of criminal law disciplines
Dnipro State University
of Internal Affairs,
member of the Association of lawyers
of Ukraine
Dnipro, Ukraine*

Ткаченко Павло Ігорович

*аспірант кафедри кримінально-правових
дисциплін
Дніпровський державний університет
внутрішніх справ,
член Асоціації правників України
м. Дніпро, Україна*

Морська безпека України – захищеність національних інтересів України на морі від наявних та потенційних загроз, а також забезпечення сталого розвитку України як морської та річкової держави. Державна політика у сфері морської безпеки спрямована на захист людини і громадянина, суспільства та держави. Так, 17 липня 2024 року набула чинності Стратегія морської безпеки України (далі – Стратегія), метою якої визначено забезпечення готовності, комплексного і ефективного запобігання та реагування на загрози морській безпеці України, які виникають на прибережних територіях, у її морських просторах, а також інших районах Світового океану, на які поширюються економічні та інші інтереси України. Стратегія ґрунтується першочергово на засадах оборони та безпеки, стійкості, розвитку та взаємодії. Крім того,

пріоритети морської безпеки України викладено, як невід'ємну складову забезпечення національної безпеки [1].

Науково обгрунтовані положення Стратегії містять загрози, серед яких, зокрема агресія російської федерації на морі; терористична діяльність в морській індустрії та внутрішньо-водному транспорті; незаконний обіг наркотичних засобів, озброєння; контрабанда; незаконна торгівля людьми; піратство; незаконне рибальство; заповідання шкоди морському та річковому середовищу, зокрема, як результат широкомасштабної збройної агресії російської федерації проти України; кіберзагрози [1].

Разом з тим, четвертим розділом Стратегії чітко визначені цілі держави у справі забезпечення морської безпеки, першою з яких є: підвищення спроможності складових сектору безпеки і оборони України, зокрема Військово-Морських Сил Збройних Сил України та Морської охорони Державної прикордонної служби України для ефективної протидії агресії та адекватного реагування на інші загрози морській безпеці України, їх усунення або мінімізації [1]. Таким чином, аналізуючи вищенаведені, законодавчо унормовані положення можливо дійти попереднього висновку, що ключовими уповноваженими суб'єктами забезпечення морської безпеки визначено Військово-Морські Сили Збройних Сил України та Морську охорону Державної прикордонної служби України.

Так, відповідно до ст. 3 Закону України «Про Збройні Сили України», Військово-Морські Сили Збройних Сил України (далі – ВМС ЗС України) – це вид Збройних Сил України призначений в першу чергу для відсічі збройної агресії проти України з моря, захисту суверенітету і державних інтересів України на морі [2].

Статтею 9 Закону України «Про Державну прикордонну службу України» визначено, що морська охорона Державної прикордонної служби України здійснює: охорону державного кордону на морі, річках, озерах та інших водоймах; контроль за плаванням і перебуванням українських та іноземних невійськових суден і військових кораблів у прилеглий зоні, територіальному морі та внутрішніх водах України, заходженням іноземних невійськових суден і військових кораблів у внутрішні води і порти України та перебуванням у них; охорону суверенних прав України в її прилеглий зоні та виключній (морській) економічній зоні та контроль за реалізацією прав і виконанням зобов'язань у цих зонах інших держав, українських та іноземних юридичних і фізичних осіб, міжнародних організацій; участь в операціях з пошуку та рятування суден (кораблів) і людей, які зазнали лиха на морі; припинення у взаємодії з відповідними військовими частинами та підрозділами Збройних Сил України, інших утворених відповідно до

законів України військових формувань, правоохоронними органами збройних та інших провокацій на державному кордоні України. Під час дії воєнного стану загони морської охорони у встановленому законом порядку можуть залучатися відповідними органами військового управління Збройних Сил України до ліквідації (нейтралізації) збройного конфлікту на державному кордоні України, міжнародного збройного конфлікту, відсічі збройній агресії проти України [3].

Отже, зважаючи на вищевикладене, можливо стверджувати, що уповноваженими суб'єктами забезпечення морської безпеки є військове формування утворене відповідно до законів України та підрозділи правоохоронного органу спеціального призначення. Однак, актуальні питання нормативно-правового регулювання діяльності вищевказаних суб'єктів забезпечення морської безпеки становлять підґрунтя для подальших наукових досліджень та виокремлення загроз, які можуть мати місце в процесі здійснення службово-бойової діяльності спрямованої на виконання покладених завдань.

Література:

1. Про Стратегію морської безпеки України: Указ Президента України від 17 липня 2024 року № 468/2024. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/468/2024>. (Дата звернення: 16.12.2024).
2. Про Збройні Сили України: Закон України від 06 грудня 1991 року № 1934-XII. / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1934-12>. (Дата звернення: 16.12.2024).
3. Про Державну прикордонну службу України: Закон України від 03 квітня 2003 року № 661-IV. / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/661-15>. (Дата звернення: 16.12.2024).